

Vlada Crne Gore
Predsjednik

CRNA GORA SKUPŠTINA CRNE GORE	
PRIMLJENO:	06.10.2025. GOD.
KLASIFIKACIONI BROJ:	19-6/25-F/1
VEZA:	
EPA:	654 XXVIII
SKRATICA:	PRILOG:

Br: 11-011/25-2674/7

6. oktobar 2025. godine

SKUPŠTINA CRNE GORE

Gospodin Andrija Mandić, predsjednik

Uvaženi gospodine Mandiću,

Vlada Crne Gore, dopisom broj:11-011/25-2674/5, od 1. septembra 2025. godine, dostavila je Skupštini Crne Gore **Predlog zakona o dopunama Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti.**

S tim u vezi, u prilogu Vam dostavljam inovirano Obrazloženje Predloga zakona.

S poštovanjem,
mr Miloško Spajić

OBRAZLOŽENJE

I. USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje Predloga zakona izmjenama i dopunama Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti sadržan je u članu 16 stav 1 tačka 5, a u vezi sa članom 68 Ustava Crne Gore („Službeni list Crne Gore „, br.1/07 i 38/13) kojim je, pored ostalog, predviđeno da se zakonom uređuju i druga pitanja od interesa za Crnu Goru, odnosno jemči se posebna zaštita lica sa invaliditetom.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJA ZAKONA

Crna Gora je donijela Zakon o ratifikaciji Konvencije UN o pravima lica sa invaliditetom sa opcionim protokolom u julu 2009. godine. Svrha Konvencije jeste promovisanje, zaštita i osiguravanje punog i ravnopravnog uživanja svih ljudskih prava i osnovnih sloboda od strane svih lica sa invaliditetom kao i promovisanje poštovanja njihovog urođenog dostojanstva.

U Crnoj Gori invaliditet se sada utvrđuje u pet različitih resora: Ministarstvo socijalnog staranja, brige o porodici i demografije (u oblastima: socijalne zaštite, boračke zaštite, PIO), Ministarstvu rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga (zapošljavanja) i Ministarstvu prosvjete i nauke, i to na osnovu 5 zakonskih i 27 podzakonskih akata.

Predlogom zakona o jedinstvenom vještačenju invaliditeta koji je u proceduri kod Skupštine Crne Gore obezbjediće se primjena jedinstvenog modela vještačenja invaliditeta koji je usklađen sa Konvencijom, i kojim se potencira potreba da je pored uvida u dijagnoze bolesti i oštećenja koje su dovele do invaliditeta, neophodno imati i prikaz potencijalnih prepreka adekvatnom i nesmetanom učestvovanju u zajednici lica sa invaliditetom, bez diskriminacije i na ravnopravnoj osnovi.

Dan početka primjene Predloga zakona o jedinstvenom vještačenju invaliditeta je istovremeno i krajnji rok za usklađivanje zakona kojima je do sada bilo uređeno obavljanje poslova vještačenja u pojedinačnim resorima, te će biti samo potrebno da se sredstva koja su za tu namjenu opredjeljivana tim resorima nakon početka primjene ovog zakona (u 2026. godini) usmjere Zavodu.

Cilj Predloga zakona izmjenama i dopunama Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti je usklađivanje pojedinih njegovih odredaba sa Predlogom zakona o jedinstvenom vještačenju invaliditeta.

III. USAGLAŠENOST SA EVROPSKIM ZAKONODAVSTVOM I POTVRĐENIM MEĐENARODNIM KONVENCIJAMA

Predlog zakona izmjenama i dopunama Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti usklađen je sa Konvencijom Ujedinjenih nacija o pravima lica sa invaliditetom koju je Crna Gora ratifikovala 2009. godine. Važno je napomenuti da je EU potpisala Konvenciju UN o pravima osoba sa invaliditetom 30. marta 2007. (IP/07/446) i od tada su je potpisale sve

države članice EU. To je prvi put u istoriji da je EU postala članica nekog međunarodnog sveobuhvatnog ugovora o ljudskim pravima.

IV. OBJAŠNJENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA

U članu 1 Predloga zakona poslije člana 4 Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti dodat je novi član 4a kojim je preciziran postojeći član 4 Zakona a u skladu sa u skladu za zakonom kojim se uređuje jedinstveno vještačenje invaliditeta. Predloženim članom propisano je da socijalna i dječja zaštita ima za cilj unapređenje kvaliteta života i osnaživanje za samostalan i produktivan život pojedinca i porodice. U ostvarivanju ciljeva socijalne i dječje zaštite, posebno se štite: dijete (bez roditeljskog staranja; čiji roditelj nije u stanju da se o njemu stara; sa smetnjama u razvoju, odnosno invaliditetom; sa teškoćama u razvoju; sa problemima u ponašanju; koje zloupotrebljava alkohol, drogu ili druga opojna sredstva; koje je žrtva zlostavljanja, zanemarivanja, nasilja u porodici i eksploatacije ili kod kojeg postoji opasnost da će postati žrtva; žrtva trgovine ljudima; kojem roditelji nijesu saglasni oko načina vršenja roditeljskog prava; koje se zatekne van mjesta prebivališta bez nadzora roditelja, usvojioca ili staratelja; trudnica bez porodične podrške i odgovarajućih uslova za život; samohrani roditelj sa djetetom bez porodične podrške i odgovarajućih uslova za život; kojem je usljed posebnih okolnosti i socijalnog rizika potreban odgovarajući oblik socijalne zaštite; mlado lice (koje je bilo dijete bez roditeljskog staranja; kojem je usljed posebnih okolnosti i socijalnog rizika potreban odgovarajući oblik socijalne zaštite; odraslo i staro lice (sa invaliditetom; koje zloupotrebljava alkohol, drogu ili druga opojna sredstva; koje je žrtva zanemarivanja, zlostavljanja, eksploatacije i nasilja u porodici ili kod kojeg postoji opasnost da će postati žrtva; žrtva trgovine ljudima; koje je beskućnik; trudnica bez porodične podrške i odgovarajućih uslova za život; samohrani roditelj sa djetetom bez porodične podrške i odgovarajućih uslova za život; kojem je usljed posebnih okolnosti i socijalnog rizika potreban odgovarajući oblik socijalne zaštite).

Članom 2 Predloga zakona u članu 19 stav 1 poslije tačke 9 predloženo je da se dodaje nova tačka 9a) **lice koje nema radnu sposobnost** je: dijete do navršenih 15 godina života; lice kome je utvrđen status lica sa invaliditetom i gubitak radne sposobnosti u skladu sa zakonom kojim se uređuje jedinstveno vještačenje invaliditeta; lice kome je utvrđen prvi stepen potrebne podrške i za koje je utvrđen privremeni gubitak radne sposobnosti u skladu sa zakonom kojim se uređuje jedinstveno vještačenje invaliditeta; lice koje je navršilo 67 godina života. Poslije tačke 10a dodaje se nova tačka 10b) **samohrano lice** je punoljetno lice koje nema radnu sposobnost i koje nema srodnike koji su u skladu sa zakonom dužni da ga izdržavaju ili ima srodnike koji nijesu u mogućnosti da ga izdržavaju. Poslije tačke 11a dodaju se dvije nove tačke 11b) **lice sa invaliditetom** je lice koje ima dugoročna fizička, mentalna, intelektualna ili senzorna oštećenja koja u sadejstvu sa različitim barijerama mogu otežati njegovo puno i efektivno učešće u društvu na osnovu jednakosti sa drugima, uključujući i dijete sa smetnjama u razvoju, odnosno invaliditetom i 11c) **dijete sa teškoćama u razvoju** je dijete kome je potrebna podrška zbog razvojnih, socijalnih i kulturoloških prepreka.

Članom 3 Predloga zakona predloženo je da se poslije člana 21 dodaje novi član 21a koji glasi da pravo na materijalno obezbjeđenje može ostvariti pojedinac, odnosno porodica, ako je pojedinac, odnosno član porodice: dijete koje nije na redovnom školovanju, ako je na evidenciji Zavoda za zapošljavanje Crne Gore; lice koje nema radnu sposobnost; sposoban za rad, pod uslovom da je: trudnica; samohrani roditelj; roditelj koji izdržava dijete, odnosno roditelj koji vrši produženo roditeljsko pravo, u skladu sa zakonom; lice koje je završilo školovanje po obrazovnom programu sa prilagođenim izvođenjem i dodatnom stručnom pomoći ili posebnom obrazovnom programu; lice poslije navršene 18. godine života, ako je na redovnom školovanju u srednjoj školi, do kraja roka propisanog za to školovanje; dijete bez roditeljskog staranja, odnosno lice koje je bilo dijete bez roditeljskog staranja, do zasnivanja radnog odnosa na vrijeme duže od šest mjeseci. predloženo je da pravo iz stava 1 tačka 3 al. 2 i 3 ovog člana pripada i usvojiocu, staraocu ili hranitelju. Propisano je da lice iz stava 1 tačka 3 alineja 4 ovog člana može ostvariti pravo na materijalno obezbjeđenje najduže pet godina od dana završetka školovanja. Predloženo je da lice iz stava 1 tačka 3 alineja 6 ovog člana može ostvariti pravo na materijalno obezbjeđenje kao pojedinac najduže pet godina od dana prestanka smještaja u ustanovu, porodičnog smještaja-hraniteljstva, odnosno prestanka starateljstva.

Članom 4 Predloga zakona u članu 22 stav 1 poslije tačke 7 dodaje se nova tačka koja glasi: 7a) „centar za socijalni rad utvrdi da lice koje je dužno da daje izdržavanje nije u mogućnosti da izdržava lice koje nema radnu sposobnost, u skladu sa ovim zakonom. Predloženo je da se poslije tačke 9 dodaje nova tačka koja glasi: 9a) pojedincu, odnosno članu porodice nije prestao radni odnos izjavom njegove volje, njegovom saglasnošću ili njegovom krivicom, zbog disciplinske ili krivične odgovornosti, osim ako je od prestanka radnog odnosa protekla najmanje jedna godina ili ako po prestanku radnog odnosa to lice nema radnu sposobnost.

Članom 5 Predloga zakona predloženo je da se poslije člana 24 dodaje novi član 24a koji glasi: Ako lice koje nema radnu sposobnost ima srodnika sa kojim ne živi u porodici, a koji je, u skladu sa zakonom kojim se uređuju porodični odnosi, dužan da daje izdržavanje, kod utvrđivanja prava na materijalno obezbjeđenje prethodno će se utvrditi mogućnost srodnika da daje izdržavanje u skladu sa ovim zakonom, ako ta obaveza nije utvrđena odlukom suda. Srodnik je u mogućnosti da daje izdržavanje, u smislu stava 1 ovog člana, ako: prosječni mjesečni prihodi porodice iz prethodnog kvartala prelaze petostruki osnov utvrđen članom 22 stav 1 tačka 1 ovog zakona; ima u vlasništvu, odnosno koristi poslovni prostor utvrđen članom 22 stav 1 tačka 2 ovog zakona; ima u vlasništvu, odnosno koristi stan, odnosno stambenu zgradu u obimu većem od dvostrukog obima utvrđenog članom 22 stav 1 tačka 3 ovog zakona; ima u vlasništvu zemljište u gradskom ili prigradskom građevinskom rejonu utvrđenom članom 22 stav 1 tačka 4 ovog zakona; ima u vlasništvu, odnosno koristi poljoprivredno zemljište, odnosno privredne šume, odnosno drugo zemljište u površini većoj od petostrukog obima utvrđenog članom 22 stav 1 tačka 5 ovog zakona.

Članom 6 predloženo je da se poslije člana 25 dodaje se novi član 25a koji glasi: Izuzetno od člana 22 ovog zakona, ovlašćeno lice centra za socijalni rad može, radi

ostvarivanja prava na materijalno obezbjeđenje, predložiti da se izvrši neposredan uvid od strane komisije centra za socijalni rad ako je pojedinac lice koje nema radnu sposobnost ili je samohrani roditelj, odnosno ako su svi članovi porodice lica koja nemaju radnu sposobnost. Predloženo je da Komisiju iz stava 1 ovog člana imenuje direktor centra za socijalni rad iz reda zaposlenih. Predloženo je da Komisija iz stava 1 ovog člana daje nalaz i mišljenje da li porodica, odnosno pojedinac, odnosno samohrani roditelj ima potrebu za materijalnim obezbjeđenjem. Predloženo je da pravo na materijalno obezbjeđenje za porodicu iz stava 1 ovog člana može se priznati za period od tri mjeseca, uz obavezu preispitivanja po službenoj dužnosti. Predloženo je da sadržinu i obrazac nalaza i mišljenja iz stava 3 ovog člana propisuje nadležni organ državne uprave.

Članom 7 predloženo je da se poslije člana 30 dodaje novi član 30a koji glasi da pravo na materijalno obezbjeđenje može ostvariti lice koje nema radnu sposobnost, u skladu sa ovim zakonom, odnosno lice koje je navršilo 67 godina života, a koje ima imovinu, ukoliko sa centrom za socijalni rad zaključi ugovor o doživotnom izdržavanju u skladu sa zakonom kojim se uređuju obligacioni odnosi.

Članom 8 predloženo je da se poslije člana 32 dodaje se novi član 32a koji glasi da pravo na ličnu invalidninu ima lice kome je utvrđen status lica sa invaliditetom i četvrti stepen potrebne podrške u skladu sa zakonom kojim se uređuje jedinstveno vještačenje invaliditeta. Predloženo je da pravo na ličnu invalidninu može ostvariti lice iz stava 1 ovog člana pod uslovom da nije korisnik prava na dodatak za njegu i pomoć u skladu sa ovim zakonom i drugim zakonima. Predloženo je da visina lične invalidnine iznosi 178.19 eura mjesečno.

Članom 9 predloženo je da se poslije člana 33 dodaje novi član 33a koji glasi da pravo na dodatak za njegu i pomoć ima lice kome je utvrđen status lica sa invaliditetom i treći stepen potrebne podrške u skladu sa zakonom kojim se uređuje jedinstveno vještačenje invaliditeta. Predloženo je da pravo na dodatak za njegu i pomoć može ostvariti lice iz stava 1 ovog člana pod uslovom da ovo pravo nije ostvarilo u skladu sa drugim zakonima i da nije korisnik prava na ličnu invalidninu u skladu sa ovim zakonom. Predloženo je da visina dodatka za njegu i pomoć iznosi 65.35 eura mjesečno.

Članom 10 predloženo je da se poslije člana 176 dodaju se tri nova člana. Članom 176a predloženo je da se postupci za ostvarivanje prava utvrđenih ovim zakonom započeti prije početka primjene ovog zakona okončaću se po propisima po kojima su započeti. Članom 176b predloženo je da Komisije iz člana 80 ovog zakona nastavljaju sa radom do okončanja postupaka iz člana 176a ovog zakona. Članom 176c predloženo je da korisnici prava iz socijalne i dječje zaštite koji su ostvarili prava po propisima koji su važili do početka primjene ovog zakona, nastavljaju sa korišćenjem tih prava.

Članom 11 poslije člana 177 dodat je novi član 177a kojim je predloženo da danom početka primjene ovog zakona prestaju da važe odredbe člana 4, člana 19 stav 1 tač. 9, 10, 11 i 11a, člana 21, člana 22 stav 1 tač. 7 i 9, čl. 24, 25, 30, 32, 33, 80 i 81 Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti („Službeni list CG“, br. 27/13, 1/15, 42/15, 47/15, 56/16, 66/16, 1/17, 31/17, 42/17, 50/17, 59/21, 145/21, 3/23, 48/24 i 33/25).

Članom 12 predloženo je da ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“, a primjenjivaće se od dana početka sprovođenja postupaka jedinstvenog vještačenja invaliditeta u skladu sa zakonom kojim se uređuje jedinstveno vještačenje invaliditeta.

V PROCJENA FINANSIJSKIH SREDSTAVA POTREBNIH ZA SPROVODJENJE ZAKONA

Za sprovođenje ovog zakona nisu potrebna dodatna finansijska sredstva.

VI RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Imajući u vidu utvrđenu dinamiku ispunjavanja obaveza u okviru Pregovaračkog poglavlja 19 - Socijalna politika i zapošljavanje i Pregovaračkog poglavlja 23 -Pravosude i temeljna prava, bilo je neophodno pored usvajanja Zakona o jedinstvenom vještačenju invaliditeta, paralelno sprovesti prilagodavanje zakonodavnog okvira koji se odnosi na prava osoba sa invaliditetom u različitim oblastima, odnosno uskladivanje svih relevantnih propisa u ovoj oblasti.

Takođe, u radnom dokumentu (non-pejper) Evropske komisije o stanju u poglavljima 23 i 24 u Crnoj Gori, iz juna 2025., u okviru 2.4 - Temeljna prava u dijelu - osobe s invaliditetom navedeno je da Crna Gora još nije usvojila Nacrt zakona o jedinstvenom vještačenju invaliditeta, što je ključni korak u prelasku sa medicinskog na model zasnovan na ljudskim pravima.

Dakle, uskladivanjem zakona iz oblasti socijalne i dječje zaštite, boračke i invalidske zaštite, penzijskog i invalidskog osiguranja, rada i zapošljavanja i profesionalne rehabilitacije osoba sa invaliditetom i obrazovanja i vaspitanja djece sa posebnim obrazovnim potrebama sa Predlogom zakona o jedinstvenom vještačenju invaliditeta obezbijediće se pravna sigurnost ovih lica i dosljedna primjena novih zakonskih rješenja u praksi.

Na navedeni način, stvaraju se uslovi u procesu evropskih integracija za ispunjavanje obaveza u predviđenom roku, te je neophodno donošenje Zakona o dopunama zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti po hitnom postupku.